

Kúria

végzése

Az ügy száma: Bfv.III.381/2022/14.

A határozat szintje: felülvizsgálat

A tanács tagjai: Molnár Ferencné dr., a tanács elnöke

Dr. Idzigné dr. Novák Marianna Csilla, előadó bíró

Dr. Bartkó Levente, bíró

Dr. Varga Eszter, bíró

Dr. Hornyák Szabolcs János, bíró

Az eljárás helye: Budapest

Az eljárás formája: tanácsülés

Az ülés napja: 2023. január 12.

Az ügy tárgya: lopás büntette és más bűncselekmény

Terhelt(ek): II. rendű

Első fok: Pesti Központi Kerületi Bíróság, 402.Bpk.40.829/2020/9.,
büntetővégzés, 2020. május 20., jogerő: 2020. szeptember 11.

Az indítvány előterjesztője: a II. rendű terhelt

Az indítvány iránya: a II. rendű terhelt javára

Rendelkező rész

A Kúria a lopás büntette és más bűncselekmény miatt az I. rendű terhelt és társa ellen folyamatban volt büntetőügyben a II. rendű terhelt által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálva a Pesti Központi Kerületi Bíróság 402.Bpk.40.829/2020/9. számú büntetővégzését a II. rendű terhelt tekintetében hatályában fenntartja.

A felülvizsgálati eljárás során felmerült 18.000 (tizennyolcezer) forint bűnügyi költséget az állam viseli.

A Kúria végzése ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben az indítvány előterjesztője, valamint azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

Indokolás

I.

[1] A Pesti Központi Kerületi Bíróság a 2020. május 20. napján meghozott 402.Bpk.40.829/2020/9. számú büntetővégzésével a II. rendű terhelttel szemben lopás büntette [Btk. 370. § (1) bekezdés, (3) bekezdés a) pont] miatt 1 év 2 hónap – végrehajtásában 2 év próbaidőre felfüggesztett – börtön fokozatú szabadságvesztés büntetést és 200 napi tétel – napi tételenként 1.500 forint, összesen 300.000 forint – pénzbüntetést szabott ki azzal, hogy a II. rendű terhelt a szabadságvesztés büntetés végrehajtása elrendelése esetén legkorábban a szabadságvesztés büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra. Rendelkezett a pénzbüntetés – esetleges – átváltoztatásáról és a bűnügyi költségről.

[2] A bíróság a büntetővégzést az ismeretlen helyen tartózkodó II. rendű terhelt részére kézbesíteni nem tudta, az előtte 17.B.10.882/2020. számon folytatódó ügyben 2020. augusztus 25. napján a II. rendű terhelt vonatkozásában elfogatóparancs kibocsátásáról rendelkezett. A II. rendű terheltet 2020. szeptember 10. napján elfogták, 2020. szeptember 11. napján a bíróság meghallgatást tartott, amelyen a büntetővégzést kézbesítette a II. rendű terhelt részére, és kiiktatta őt a jogorvoslat lehetőségére. A II. rendű terhelt a büntetővégzést tudomásul vette, a bíróság az őrizetét megszüntette, szabadlábra helyezését rendelte el, a vele szemben kibocsátott elfogatóparancsot visszavonta. A büntetővégzés a II. rendű terhelt tekintetében 2020. szeptember 11. napján jogerőre emelkedett

II.

[3] A bíróság jogerős, a vádról rendelkező ügydöntő határozata ellen a II. rendű terhelt terjesztett elő felülvizsgálati indítványt a büntetővégzés hatályon kívül helyezése érdekében.

[4] Indokai szerint az elsőfokú tárgyalásra nem kapott idézést, így azon nem vett részt. Kifogásolta, hogy nem kapott vádiratot, és nem tudott megfelelően gondoskodni a védelméről sem, ezért hátrányos helyzetbe került. Sérelmezte továbbá, hogy a bíróság a távollétében jogtalanul ítélte el.

[5] A Legfőbb Ügyészség BF.429/2022/2. számú átiratában a II. rendű terhelt felülvizsgálati indítványát alaptalannak tartotta.

[6] Álláspontja szerint a bíróság a büntetővégzés meghozatalára irányuló eljárásra vonatkozó szabályokat betartotta, a végzés II. rendű terhelt részére történő kézbesítése és a jogorvoslati jogára történő kioktatása is szabályszerűen megtörtént. Az indítványban megjelölt feltétlen hatályon kívül helyezést eredményező jogszabálysértések nem valósultak meg, így a felülvizsgálat Be. 649. § (2) bekezdés d) pontjában, és a Be. 608. § (1) bekezdés d) pontjában meghatározott oka nem állapítható meg.

[7] Mindezek alapján indítványozta, hogy a Kúria a megtámadott határozatot a II. rendű terhelt tekintetében hatályában tartsa fenn.

[8] A II. rendű terhelt védőjének a Legfőbb Ügyészség átiratában foglaltakra tett észrevétele szerint a II. rendű terhelt védelemhez való jogai sérültek, mert az elfogatóparancs alapján bíróság elé állított II. rendű terheltnek nem volt védője. Indítványozta, hogy a Kúria a II. rendű terhelt indítványának adjon helyt.

[9] A II. rendű terhelt észrevételében a felülvizsgálati indítványában foglaltakat lényegében megismételve hangsúlyozta, hogy az eljárás során hátrányos helyzetbe került, mivel távollétében ítélték el.

[10] A Legfőbb Ügyészség BF.429/2022/4. számú átiratában a megelőző nyilatkozatában foglaltakat változatlanul fenntartotta.

III.

[11] A II. rendű terhelt felülvizsgálati indítványa nem alapos.

[12] A felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, a jogerős, a vádról rendelkező ügydöntő határozattal szembeni jogi kifogás lehetőségét biztosítja. Kizárólag a Be. 648. § a)-d) pontjában megjelölt anyagi és eljárásjogi okokból vehető igénybe, a felülvizsgálati okok törvényi köre nem bővíthető.

[13] Az indítvány a Be. 649. § (2) bekezdés d) pontjára figyelemmel a Be. 608. § (1) bekezdés d) pontjában meghatározott abszolút eljárási szabálysértést állítja, amely szerint a tárgyalást olyan személy távollétében tartották meg, akinek a jelenléte a törvény értelmében kötelező.

[14] A Be. 649. § (2) bekezdése taxatív felsorolja azon eljárási szabálysértéseket, amelyek felülvizsgálat alapjául szolgálhatnak.

[15] Kétségtelen, hogy a Be. 649. § (2) bekezdés d) pont szerint felülvizsgálatnak a bíróság jogerős, a vádról rendelkező ügydöntő határozata ellen akkor van helye, ha a bíróság határozatát a Be. 608. § (1) bekezdésében meghatározott eljárási szabálysértéssel hozta meg.

[16] A büntetővégzés meghozatalára irányuló eljárás szabályait a Be. C. Fejezete, míg a távollévő terhelttel szembeni eljárásra vonatkozó rendelkezéseket a Be. CI. Fejezete tartalmazza.

[17] A Be. 740. § (1) bekezdése alapján a bíróság az ügyészség indítványára vagy hivatalból háromévi szabadságvesztésnél nem súlyosabban büntetendő bűncselekmény esetén tárgyalás mellőzésével, az ügyiratok alapján büntetővégzést hoz, ha a) az ügy megítélése egyszerű, b) a vádlott szabadlábon van vagy más ügyben tartják fogva, és c) a büntetés célja tárgyalás nélkül is elérhető.

[18] A büntetővégzés ellen nincs helye fellebbezésnek [Be. 742. § (1) bekezdés], az ügyész, a vádlott, a védő, a magánfél, a vagyoni érdekelt és az egyéb érdekelt a büntetővégzés kézbesítésétől számított nyolc napon belül tárgyalás tartását kérheti [Be. 742. § (2) bekezdés].

[19] A Be. – a cselekmény elbírálásakor hatályos – 743. §-a szerint az ügyészség, a vádlott, a védő, a magánfél és az egyéb érdekelt tárgyalás tartása iránti indítványa alapján, vagy ha a vádlott részére a büntetővégzést nem lehetett kézbesíteni, a bíróság a LXXVI. Fejezet szerint előkészítő ülést tart és az eljárást a – Be. 744-746. §-ában meghatározott kivételekkel – a továbbiakban az általános szabályok szerint folytatja. Ha a büntetővégzést nem lehet szabályszerűen kézbesíteni, azt úgy kell tekinteni, mintha a vádlott tárgyalás tartása iránti indítványt terjesztett volna elő [Be. 743. § (2) bekezdés].

[20] A Be. 747. § (1) bekezdése akként rendelkezik, hogy a büntetőeljárás lefolytatásának nem akadálya az, hogy a bűncselekmény elkövetésével megalapozottan gyanúsítható személy vagy a terhelt elérhetetlenné vált. A bíróság a távollévő terhelttel szemben az ügyészség erre irányuló indítványára jár el [Be. 749. § (1) bekezdés], a távollévő terhelt tekintetében előkészítő ülés tartásának nincs helye [Be. 749. § (2) bekezdés].

[21] A Kúria az iratok alapján a következőket állapította meg.

– Az ügyészség a II. rendű terhelttel szemben lopás büntette miatt 2020. április 7. napján emelt vádat, egyúttal indítványozta, hogy a bíróság az ügyben tárgyalás mellőzésével hozzon büntetővégzést (Budapesti XIV. és XV. Kerületi Ügyészség B.1887/2019/10. számú vádirata, Pesti Központi Kerületi Bíróság 402.Bpk.40.829/2020/1.).

– A bíróság 2020. május 20. napján tárgyalás mellőzésével büntetővégzést hozott (Pesti Központi Kerületi Bíróság 402.Bpk.40.829/2020/9. szám) és annak az ügyészség részére, valamint a büntetővégzés és a vádirat a terheltnek – így II. rendű terhelt – részére történő kézbesítéséről rendelkezett (Pesti Központi Kerületi Bíróság 402.Bpk.40.829/2020/10.).

– Az ügyészség 2020. május 28. napján kelt, a bírósághoz 2020. június 3. napján érkezett, B.XIV.1887/2019/12. számú nyilatkozatában a II. rendű terhelt tekintetében tárgyalás tartását nem indítványozta (Pesti Központi Kerületi Bíróság 402.Bpk.40.829/2020/11.).

– A küldemény – a 2020. június 3. és 2020. június 10. napján történt eredménytelen kézbesítést követően – 2020. június 18. napján a II. rendű terhelt címéről „nem kereste” jelzéssel érkezett vissza a bírósághoz.

– A bíróság 2020. június 24. napján a küldemény II. rendű terhelt részére történő ismételt kézbesítéséről rendelkezett (Pesti Központi Kerületi Bíróság 402.Bpk.40.829/2020/12.).

– A küldemény 2020. július 15. napján – a 2020. június 30. napján és 2020. július 7. napján történt eredménytelen kézbesítést követően – ismét „nem kereste” jelzéssel érkezett a bírósághoz vissza.

– A bíróság 2020. július 21. napján megkereste a Rendőrkapitányságot a II. rendű terhelt lakcímének ellenőrzése, valamint a büntetővégzés és a vádirat kézbesítése végett (Pesti Központi Kerületi Bíróság 402.Bpk.40.829/2020/13.).

– A Rendőrkapitányság 2020. július 27. napján kelt tájékoztatása szerint a II. rendű terhelt a megadott lakcímen nem lakik, a rendelkezésre álló telefonszámokon nem elérhető, a megadott lakcímről ismeretlen helyre költözött. Más bejelentett lakcímmel nem rendelkezik, büntetés-végrehajtási intézetben nem tartózkodik (Pesti Központi Kerületi Bíróság 402.Bpk.40.829/2020/14.).

– A bíróság 2020. augusztus 10. napján megkísérelte a II. rendű terhelt rövid úton (telefonon) történő megkeresését, ami eredményre nem vezetett (Pesti Központi Kerületi Bíróság 402.Bpk.40.829/2020/15.), és intézkedést tett a központi lakcím-nyilvántartó, valamint a BV Nyilvántartó adatainak ellenőrzése érdekében (Pesti Központi Kerületi Bíróság 402.Bpk.40.829/2020/16.).

– A központi lakcím-nyilvántartás szerint a II. rendű terhelt a bíróság által addig nem ismert lakó-, illetve tartózkodási hellyel nem rendelkezett (Pesti Központi Kerületi Bíróság 402.Bpk.40.829/2020/17.), és büntetés-végrehajtási intézetben nincs (Pesti Központi Kerületi Bíróság 402.Bpk.40.829/2020/18.).

– A bíróság 2020. augusztus 11. napján megállapította, hogy a II. rendű terhelt ismeretlen helyen tartózkodik, ezért az irat peres számra történő lajstromozásáról rendelkezett (Pesti Központi Kerületi Bíróság 402.Bpk.40.829/2020/19.).

– A büntetőügy a Pesti Központi Kerületi Bíróságon 17.B.10.882/2020. számon folytatódott.

– A bíróság 2020. augusztus 25. napján ismételten megkereste a központi lakcímfigyelőt, illetve a BV-nyilvántartót (Pesti Központi Kerületi Bíróság 17.B.10.882/2020/2.).

– A II. rendű terhelt tartózkodási helyének felkutatására irányuló intézkedések eredményre nem vezettek, a bíróság 2020. augusztus 25. napján a II. rendű terhelttel szemben elfogatóparancsot bocsátott ki (Pesti Központi Kerületi Bíróság 17.B.10.882/2020/7.).

– A Rendőrkapitányság 2020. szeptember 10. napján a II. rendű terheltet elfogta és őrizetbe vette (Pesti Központi Kerületi Bíróság 17.B.10.882/2020/8.).

– 2020. szeptember 11. napján a II. rendű terheltet a Pesti Központi Kerületi Bíróságra előállították, és meghallgatására került sor (Pesti Központi Kerületi Bíróság 17.B.10.882/2020/9. számú jegyzőkönyv).

– A meghallgatáson a II. rendű terhelt előadta, hogy a bíróság rendelkezésére álló lakcímén két éve nem tartózkodik, hanem egy másik címen lakik. Az eljáró bíró kézbesítette a II. rendű terhelt részére a 402.Bpk.40.829/2020/9. számú büntetővégzést, és tájékoztatta az annak vonatkozásában előterjeszthető jogorvoslatról (Pesti Központi Kerületi Bíróság 17.B.10.882/2020/9. számú jegyzőkönyv 1. oldal).

– A II. rendű terhelt a büntetővégzést tudomásul vette (Pesti Központi Kerületi Bíróság 17.B.10.882/2020/9. számú jegyzőkönyv 1. oldal).

– A bíróság a II. rendű terhelt őrizetét megszüntette és szabadlábra helyezését rendelte el, egyúttal felhívta a figyelmét arra is, hogy a lakcímét, tartózkodási helyét, illetve elérhetőségének a változását három napon belül be kell jelentenie a bíróságnak. (Pesti Központi Kerületi Bíróság 17.B.10.882/2020/9. számú jegyzőkönyv 2. oldal).

– A bíróság a II. rendű terhelttel szemben kibocsátott elfogatóparancsot visszavonta (Pesti Központi Kerületi Bíróság 17.B.10.882/2020/9-I. számú irat).

– A büntetővégzés a II. rendű terhelt tekintetében 2020. szeptember 11. napján jogerőre emelkedett (Pesti Központi Kerületi Bíróság 402.Bpk.40.829/2020/9. számú büntetővégzés, 2020. szeptember 30. napján kelt jogerősítési záradék).

[22] Az iratokból kitűnően az ügyben sem előkészítő ülés, sem tárgyalás kitűzésére nem került sor, mert a II. rendű terhelt felkutatására tett intézkedések még ezt megelőzően eredményre vezettek.

[23] Jelen ügyben az egyesbíró meghallgatta a II. rendű terheltet, amikor őt elfogását követően előállították. A meghallgatás azt a célt szolgálta, hogy a II. rendű terhelt számot adjon az ismeretlen helyre távozása okáról, majd a bíróság a büntetővégzést részére kézbesítette.

[24] Ilyenformán a bíróság – önmagában szemlélve – helytállóan járt el, amikor a tárgyalás mellőzésével hozott végzést a II. rendű terhelt részére kézbesítette, valamint tőle a jogorvoslati nyilatkozatot beszerezte.

[25] Mivel sem az ügyész, sem a II. rendű terhelt nem kérte tárgyalás tartását, a büntetővégzés – jogorvoslat hiányában – 2020. szeptember 11. napján jogerőre emelkedett. A bíróság tehát a Be. C. Fejezete szerinti, büntetővégzés meghozatalára irányuló eljárásban hozott a terhelttel szemben ügydöntő határozatot.

[26] Azonban az eljáró bíróság jelen esetben valójában az elfogatóparancsot helytelenül, körözés helyett, a tárgyalás mellőzésével hozott büntetővégzés kézbesítésére alkalmazta.

[27] A Kúria rámutat, hogy az elfogatóparancs kibocsátása azonban nem szolgálhatja a (büntető)végzés kézbesítését. Amennyiben ismeretlen helyen tartózkodása miatt a büntetővégzés a terhelt részére nem kézbesíthető, és a tárgyalást más arra jogosult nem kérte, számolni kell azzal a lehetőséggel is, hogy az előkerülő terhelt sem kéri tárgyalás tartását. Ilyen helyzetben ezért a személyi szabadságot el nem vonó körözés elrendelése a megfelelő intézkedés. Amennyiben a körözés eredménytelen, nem marad más megoldás, mint az elfogatóparancs kibocsátása, hiszen a bíróság az ügyész indítványára áttérhet a Be. szerinti külön eljárásra (BKv 100.) [Be. 743. § (2) bekezdés].

[28] A jelen ügyben erre azért nem került sor, mert még ez előtt a II. rendű terheltet megtalálták.

[29] Mivel az ügyben sem előkészítő ülés, sem tárgyalás kitűzésére nem került sor, a Be. 649. § (2) bekezdés d) pontja szerinti felülvizsgálati ok nem valósult meg.

[30] A II. rendű terhelt kifogásolta, hogy az ügyben a védelemhez való joga sérelmet szenvedett.

[31] Amint arra a Legfőbb Ügyészség helytállóan utalt, a II. rendű terhelt lopás vétségének megalapozott gyanúja miatt került kihallgatására gyanúsítottként. A 2018. november 15. napján történt kihallgatása során rögzített jegyzőkönyv szerint (nyomozati iratok 311-319. lapjai) a nyomozó hatóság a kihallgatás során a Be. 387. § (1) és (3) bekezdése alapján figyelmeztette a II. rendű terheltet, hogy az eljárásban védő részvétele nem kötelező, de védőt hatalmazhat meg vagy kirendelését indítványozhatja, amely indítványát a hatóság nyomban elbírálja. Figyelmeztette továbbá, hogy ha védőt kíván meghatalmazni vagy védő kirendelésére irányuló indítványát a hatóság elfogadja, a kihallgatásról a védőt a nyomozó hatóság értesíti, akinek megérkezéséig, de legalább 2 órára a kihallgatást elhalasztja. Amennyiben a védő a megállapított határidőn belül nem jelenik meg vagy a kihallgatás megkezdéséhez hozzájárul, a nyomozó hatóság a kihallgatást megkezdi.

[32] Ennek ismeretében a II. rendű terhelt a nyomozó hatóság azon kérdésére, hogy indítványozza-e védő kirendelését a nyomozó hatóság által, nemmel válaszolt. Ezt követően a nyomozó hatóság arról is tájékoztatta, hogy ő, vagy a védője és az ügyészség is kezdeményezheti egyezség megkötését a bűnösség beismeréséről és annak következményeiről, amely közlést a II. rendű terhelt úgyszintén megértette.

[33] A II. rendű terhelt védő kirendelését a vádemelést megelőzően és azt követően sem indítványozta, és védelmének ellátására nem hatalmazott meg védőt.

[34] A Kúria hivatalból elvégzett vizsgálata [Be. 659. § (6) bekezdés] során felülvizsgálatot megalapozó abszolút eljárási szabálysértést [Be. 649. § (2) bekezdés] nem észlelt.

[35] Ekként a Kúria a II. rendű terhelt által előterjesztett felülvizsgálati indítványt elbírálván, a Be. 660. § (1) bekezdése szerinti tanácsulésen eljárva a megtámadott határozatot a II. rendű terhelt tekintetében a Be. 662. § (1) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

[36] A felülvizsgálati eljárás során felmerült bűnügyi költség viseléséről a Be. 664. § (1) bekezdés 2. fordulója alapján rendelkezett.

IV.

[37] A Kúria határozata elleni fellebbezést a Be. 6. § (4) bekezdése, a felülvizsgálatot pedig a Be. 650. § (1) bekezdés b) pontja zárja ki.

[38] A Be. 652. § (6) bekezdése szerint minden jogosult csak egy ízben nyújthat be felülvizsgálati indítványt, kivéve, ha az újabb felülvizsgálati indítvány benyújtása a Be. 649. § (3)-(5) bekezdésén alapul. A Be. 652. § (7) bekezdése pedig úgy rendelkezik, hogy felülvizsgálati indítvány ugyanazon tartalommal csak egyszer nyújtható be. Az ugyanazon jogosult által ismételtelen előterjesztett, illetve az azonos tartalommal ismételtelen előterjesztett indítványt a Kúria érdemi indokolás nélkül elutasíthatja [Be. 656. § (4) bekezdés].

Budapest, 2023. január 12.

Molnár Ferencné dr. s.k. a tanács elnöke, Dr. Idzigné dr. Novák Marianna Csilla s.k. előadó bíró, Dr. Bartkó Levente s.k. bíró, Dr. Varga Eszter s.k. bíró, Dr. Hornyák Szabolcs János s.k. bíró

A kiadmány hitelélül:

tisztviselő

BÉ